

Vihannesten tuotantokustannukset LaskelmaKirjastosta – luomun ja tavanomaisen välillä suuri ero

MTT:n uusi LaskelmaKirjasto-verkkopalvelu kokoaa kasvikohtaiset tuotantokustannus- ja kannattavuuslaskelmat kaikille avoimeksi tietopankiksi. Laskelmat osoittavat, että vihannesten tuotantokustannukset esimerkiksi luomussa ovat selvästi tavanomaista tuotantotapaa korkeammat.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n LaskelmaKirjasto-verkkopalvelu niputtaa yhteen tuotantokustannus- ja kannattavuuslaskelmat, joita viljelijät ja neuvojat tarvitsevat jatkuvasti etenkin puutarhatuotannossa.

– Laskelmia tehdään paljon eri yhteyksissä. Usein ne kuitenkin jäävät suurelta yleisöltä pimentoon, hankkeiden loppuraporttien liitteeksi tai jopa tutkijoiden koneille julkaisemattomaksi materiaaliiksi, kertoo LaskelmaKirjaston koonnut tutkija **Anu Koivisto** MTT:stä.

Palveluun kootaan tärkeimmät ja parhaiten käytäntöä palvelevat tuotantokustannuslaskelmat. – Nyt aloitusvaiheessa sivuilta löytyy palveluntarjoaja MTT:n ja Perunantutkimuslaitoksen laatimia laskelmia. Jatkossa toivomme myös muita organisaatioita mukaan kirjastoa täydentämään, toteaa Koivisto.

LaskelmaKirjasto sisältää sekä tavanomaista tuotantomenetelmää että luomutuotantoakin kuvaavia tuotantokustannus- ja kannattavuuslaskelmia sipulista, porkkanasta, perunasta, tyrnistä ja marja-aroniasta. Syksyllä kirjastoa täydennetään ainakin mansikan ja vadelman laskelmilla.

Tuotantokustannuksissa isoja eroja

Mallilaskelmien perusteella vihannesten tuotantokustannukset luomussa ovat selvästi tavanomaista tuotantotapaa korkeammat. Luomusipulilla tuotantokustannukset ovat noin 50 prosenttia suuremmat kuin tavanomaisessa tuotannossa, ja luomuporkkanalla jopa 150 prosenttia suuremmat.

Tutkija Koiviston mukaan ero selittyy sillä, että porkkanalla luomutuotannossa rikkakasvien torjunta lisää suhteessa enemmän käsityön määrää sipuliin verrattuna. Luomuvihanneksilla sadot ovat tavanomaista tuotantotapaa pienempiä ja varastohävikki suurempi.

– Tyrnillä ja marja-aronialla sen sijaan tuotantokustannukset luomussa eivät ole merkittävästi tavanomaista tuotantomenetelmää korkeampia, sillä vaatimattomilla ja terveillä kasveilla sato ja torjuntatoimenpiteet eivät suuresti eroa luomun ja tavanomaisen tuotannon välillä.

Pienempi tilakoko oli kaikilla kasveilla huonommin kannattava kuin suurempi tilakoko. Heikompi kannattavuus selittyy sillä, että puutarhatuotannossa tarvitaan useita erikoiskoneita ja pienellä tilakoolla koneiden käyttöaste jää vähäiseksi, jolloin koneiden yksikkökohtaiset kustannukset muodostuvat suuriksi.

LaskelmaKirjasto Taloustohtorissa

LaskelmaKirjastossa tilojen tuotantoa, tuotantokustannuksia ja kannattavuutta kuvataan tilamallilaskelmien avulla. Yhden pääkasvin viljelyyn erikoistuneet mallitilat on rakennettu todellisten tilojen haastatteluaineistojen pohjalta.

Tilan muille kasveille, kuten suojaviljalle, viherlannoitusnurmelle ja luonnonhoitopellolle ei lasketa tuotantokustannusta eikä kannattavuutta. Muut kasvit huomioidaan ainoastaan pellonkäytön osalta sekä kone- ja rakennuskustannusten kohdistamisessa.

Laskelmat ovat helposti muokattavassa excel-muodossa, jolloin mallilaskelmia voi tarvittaessa muuttaa omiin tarpeisiin sopiviksi.

LaskelmaKirjasto löytyy MTT Taloustohtori sivustoilta: www.mtt.fi/taloustohtori/laskelmakirjasto

Lisätietoja:

tutkija Anu Koivisto, MTT, puh. 029 531 7370, anu.koivisto@mtt.fi

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT on Suomen johtava ruokajärjestelmän vastuullisuutta, kilpailukykyä ja luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä kehittävä tutkimuskeskus, www.mtt.fi. 1.1.2015 MTT yhdistyy Metsäntutkimuslaitos Metlan, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL:n ja Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tiken tilastopalveluiden kanssa **Luonnonvarakeskukseksi**, www.luonnonvarakeskus.fi